

Anvendelse av livskvalitetsdata i klinisk rutine hos hode/hals kreftpasienter – et eksperiment med ABBA design

Helse Bergen HF, Haukeland Universitetssykehus, Klinikk for hode/hals

Plan kvalitetsforbedringsstudie:

Vi har ved klinikk for hode/hals gjennomført en longitudinell studie med innhenting av livskvalitetsdata for 109 pasienter hvor det ble startet kurativ behandling for 1. gangs hode/halskreft. Vi vil nå bruke våre data som baseline for et eksperiment med ABBA design Vi ønsker å implementere noe av vår oppnådde kunnskap i klinisk praksis. Denne kvalitetsforbedringsstudien ønsker å se på effekt av tiltak.

En ønsker å fokusere på risikopasienter. Selv med små ressurser er det potensial for bedring hos de vanskeligst stilte kreftpasientene. Vårt sykehus har regionansvar for behandling av disse pasientene, men kunnskapen vil bli formidlet for behandling på lokalsykehusene via årlig regionmøte for ØNH-personell eller på forespørsel. 1.halvår vil bli brukt til planlegging. Hensikten med studien er å gjøre en pilotstudie med hensyn på å utvikle en metode for å styrke det helsefaglige tilbudet til de vanskeligst stilte kreftpasientene.

Hypotese:

Økt fokus på livskvalitet, smerter og ernæring hos pasienter med hode/hals kreft under primærbehandling vil føre til bedret livskvalitet målt 6, 9, 12 og 18 måneder etter diagnose.

Pasienter under behandling for hode/hals kreft har betydelig mengde skjulte problem med hensyn på angst, stemningsleie og livskvalitet.

Design ny studie:

Etter modell fra Birmingham; Storbritannia ønsker vi følgende fremgangsmåte: Alle pasienter som innlegges for 1. gangs behandling av hode/hals kreft ved hode/halsklinikken, HUS, vil få tilbud om å gjennomgå en screening bestående av det nedenfor angitte testbatteri. Det vil være aktuelt med å inkludere 80 pasienter per år.

Testbatteri:

1. EORTC QOL (C30/H&N35) (Aaronson et al., 1993. Bjordal et al., 1994).
2. Eysenck Personality Inventory (EPQ) (Eysenck & Eysenck, 1975).
3. General Health Questionnaire (GHQ-10) (Goldberg & Williams, 1988).
4. COPE (del) (Carver, Scheier & Weintraub, 1989).
5. HADS (Ziegmond,1983)
6. Demografiske variabler og hovedpunkter av generell sykehistorie.

Den delen av pasientene som har kurativ intensjon for behandlingen vil være de formelle eksperimentelle pasientene.

Vi skal bruke datamaskiner med touch-screen med direkte bearbeiding av målingene for livskvalitet, smerter og angst/depresjon (HADS).

Pasienter med høy angst/lavt stemningsleie vil få tilbud om videre oppfølging enten via lokal oppfølging av spesialsykepleier eller via henvisning til psykiater. En tar her sikte på å plukke ut omkring 20% av pasientene.

Pasienter med smerter vil få tilbud om spesiell oppfølging vedrørende dette. Dette skal primært skje lokalt. Pasienter med tegn til underernæring vil få tilbud om oppfølging vedrørende ernæring. Dette skal primært skje lokalt, men med støtte fra klinisk ernæringsfysiolog. Pasienter med økonomiske/sosiale problem vil få tilbud om oppfølging via sosionom. Røykesituasjonen gjennomgås med hver enkelt med hensyn på hjelp til å slutte å røyke.

Pasientene skal så følges med ukentlig scoring av livskvalitet, smerte og ernæringstilstand i forbindelse med kirurgisk behandling, og ved eventuell strålebehandling. Innhenting av data vil skje en dag pr.uke koordinert med alminnelige blodprøver slik at totalsituasjonen da vurderes i samarbeid mellom lege og sykepleier. Pasienter med betydelige problemer vil bli gitt spesialoppfølging ved å få tilbud om problemrettet samtale med prosjektsykepleier. Vi estimerer behovet til 4 slike samtaler pr. uke (30% av pasientene følges opp med 2-3 samtaler over behandlingsforløpet). Pasientene vil etter fullført behandling bli fulgt som i opprinnelig longitudinell studie.

Kontaktpersoner for prosjektet:

Forskningssykepleier/høgskolelektor/cand. san./Ph.D.stud. Anne Kari Hersvik Aarstad Klinikk for hode/hals, Haukeland Universitetssykehus, Helse Bergen, 5020 Bergen.

Klinikksjef/professor/dr. med. Jan Olofsson, Klinikk for hode/hals, Haukeland Universitetssykehus, Helse Bergen, 5020 Bergen.